

cap bassiot».

Els parlars populars mantenen el sentit propi, no sols al Princ. i Mallorca sinó també a Eivissa («*rabatjà*: aclarar, enjuagar», PzCabr.) i al Ross. (*rabejar una ampolla* hi he sentit jo mateix); és clar que no manca algun individu, sobretot en famílies més o menys bilingües, que hi enceta una mica de confusió: sembla que a Eivissa hi ha alguns que diuen *rabetejar* per 'esbandir' («spulen», Spelbrink, BDC xxiv, 272), però ja Moll protestà contra la idea d'aquest foraster de relacionar-ho amb *batejar* (RFE xxiv, 544), només és estrany que aqueix galimatias d'un estranger (o hi ha err. tip. per *rabetjar*?) no li obrís els ulls davant les confusions d'algun ciutadellenc, que ens vol fer passar per bona moneda.

En ross., on hi ha massa jovenets que, menats per «senyores» deliquescents i per l'intolerant imperialisme dels instituteurs francesos, no tornen al català fins que ja són grans, hi ha qui confon amb *barrejar*: com el mediocre narrador que cita *AlcM*, o *rabeja* 'barreja' en el gavatx acatalanat Pere Vidal: i de fet jo mateix hi vaig sentir algun cop *rabejar* per 'mesclar' i viceversa (*la kál bāṛžā, l'ampūṭa*) a Ralleu, 1959). Fets escadussers, patològics, que no pot evitar cap llengua (i menys les perseguides per estúpids poders públics, tirànics i obscurantistes), que acaben eliminant-se.

L'àrea del verb també ultrapassa les nostres fronteres del Nord A Tolosa «*rabejà* guéer un cheval» ja fou usat per Goudouli (c. 1610), segons Doujat, i Visner ens fa a saber que a la fi del segle passat no sols *rabejà* es deia del «chabal» sinó també de *telo rabejado* per «lavé au courant»; en el Roergue «*rabejà*: passer à l'eau, laver ---» (Vayssier), el *TdF* dona també cites de *rabejà* «aiguayer le linge, le passer à l'eau», «ruisseler» i *se rabejà* = *bagnà* «se guéer» en dos felibres llenguadocians (un *rapejà* que cita M-Lubke, potser fruit d'una contaminació, no figura per res en el *TdF*, i potser no és més que un error de còpia com tants del REW)

DERIV.: *Rabejada Rabejadura Rabejament Rabejadís* (amb l'ahludit barbarisme). *Rabejador* m. 'corrent apte per rabejar': «neguna persona --- no gos lavar bugades, ne altres draps o soses sutzes, ne lançar alscunes altres sutzures o legeses, en lo loch o *rabejador* qui passa prop les parets del forn de Sent P.» en un ban barceloní de 1375 (*Arx Mun Bna Bans* de 1372-1378, 90).

Rabell, barbarisme per *rabec* o *rabequet*; i *V. revell Rabèn, rabanet*, mal llegits per *rabeu(et)* (RABEC)

RABENT, 'ràpid', 'veloc', origen incert, car es podria tractar d'un derivat del verb ll. RAPĒRE 'arrabassar, emportar-se', com l'adjectiu RAPIDUS, però com que el sentit era més aviat 'brusc' i 'rost' en formes de llengua antiga o molt conservadora, com que l'ús que se'n fa té caràcter tant o més adverbial que adjectiu, i com que amb RAPERE no s'explica prou bé la terminació *-ent*, és més probable que vingui del llatí REPĒNTE 'de sobte', d'on 'bruscament', 'en escapada'.

□ 1ª doc : fi S. XIV.

No fóra inoportú desitjar que es trobi més informació medieval sobre aquest mot. Però la que tenim ja és valuosa. La filla perseguida amb amor incestuós pel seu reial progenitor, es mutila d'allò que havia encisat el seu pare: «e mostrà-li los brassos, e l rey, qui la vehé esmo<n>yonada, hisqué s *rebén* de la cambra, e comensà a cridar com a hom orat», *La Filla del Rey d'Hongria* (CoDoACA XIII, 60). «--- Veda la Scriptura tota mala companya --- de què, ve lo proverbi aquest, que 'Males companyies guasten qual hom se vol'. Per tal diu Sent Pau --- Així com un poc levat tira a si tota la pasta, per gran que sia, així un mal home corrompria mil, qui ab ell estiguessen; legim de M. S. St. Johan evangelista que, com veés un heretge en una casa en què ella era, que ell se exí *rebent* de la casa aquella, dient que pahor li feya que, per los pecats d'aquell, que no vingués la casa sobre tots quants hi eren», Eiximenis (*Terç*, § 126, NCl. II, 43.25).

On Dante escriví «io vidi due ombre smorte e nude, / che mordendo correvan di quel modo / che 'l porco quando del porcil si schiude; / l'una giunse a Capocchio, ed in sul nodo / del collo l'assanò ---», traduït «co l porch, quant surt del corral seu *rebent* ---» per Andreu Febrer (c. 1420), amb un mot que li ha vingut a tomb per a una rima amb *morent* o *mordent* (*Inferno* xxx, 27).

En tot cas no podem deixar de notar que tots tres testimonis medievals (fins i tot si no fem cas de la unànime grafia amb *re-*, que podria no tenir més valor que una confusió gràfica de tipus oriental) presenten la valuosa coincidència en un ús que a penes es podria mirar com d'adjectiu predicatiu, perquè l'indubtable és que té paper adverbial; i amb prou feines es podria entendre amb valor de celeritat. ben netament, sí, amb el d'acció brusca, amb clars sobretons d'indignació, xoc, molèstia.

Es clar que no arribarem pas fins a negar que avui hi sigui la idea de velocitat; *un exprés que passa rabent*, un estel errant que, a l'instant, es perd de vista, es diu també que va rabent. Però és que una cosa porta tan lleument a l'altra. De tota manera observem que mai no ha tingut *rabent* el valor d'un adjectiu de sentit designatiu, no ha arribat mai a adquirir el paper de mot amb el significat objectiu, o d'un adjectiu que expressi la idea de rapidesa: no es pot pas dir *m'agrada aquest vaixell perquè és rabent*, per caçar la llebre es necessiten gossos *rabents*, *aquell tren és més rabent que l'altre*. El matis distintiu, en *rabent*, és del costat de la brusquedat i de l'acció immediata, que sorgeix de prompte, sense gradació.

Perquè així ha restat en els escriptors moderns, i en la llengua parlada d'ara. La cosa comuna és que *rabent* vagi qualificant un verb com *passar*, *anar*, i amb la terminació *-ent* de signe gramatical masculí singular, fins i tot quan s'hi inclou noció de rapidesa. És amb aquest paper que l'anotem de viva veu, pertot, en la llengua parlada: «la fulla del beç se'n va *rabenta*» (arrencada pels vents tardorals) Estoer (1960, pendent del Canigó); *anar rabent* 'fer camí sense parar-se', en